

Protokoll fört vid pensionärsrådets sammanträde i Hägersten-Liljeholmen 2017-03-14

Närvarande

Lars Erik Karlsson, ordförande, PRO
Gunnar Carlsson, vice ordförande, SPF Seniorerna
Marianne Sundberg, ledamot, PRO
Lola Carlsson, ledamot, SPF Seniorerna
Anne-Marie Bergström, ledamot, SPF Seniorerna
Kerstin Svenson, ersättare, SKPF Pensionärerna
Rude Andersson, ersättare, PRO
Bertil Andersson, ersättare, PRO
Birgitta Airas, ersättare, SPF Seniorerna

Förvaltningen:

Marja Kammouna, avdelningschef, avdelningen för äldreomsorg
Gunilla Olsson, administrativ sekreterare, administrativa avdelningen

Förhinder:

Valter Lund, ledamot, PRO

Tidpunkt:

2017-03-14

Plats:

Förvaltningshuset, Telefonvägen 30, plan 9

§ 1. Sammanträdets öppnande och godkännande av dagordningen

Ordförande öppnade mötet och dagordningen godkändes.

§ 2. Val av justerare

Lars Erik Karlsson och Marianne Svenson valdes att justera protokollet.

§ 3. Anmälan av protokoll

Pensionärsrådets protokoll 2017-01-24

§ 6 Aktuella och kvarstående frågor

Anne-Marie Bergström som är ledamot i både SPR och KPR blir KPR:s kontaktperson för SPR.

§ 10 Övriga frågor.

Pensionärsrådet vill att förvaltningen utreder möjligheten att dela ut broddar till alla pensionärer i stadsdelen. Det är staden centralt som fattar beslut i den frågan säger Marja Kammouna.

§7 Aktuell information från förvaltningen.

Angående diskussionen om varför det är procentuellt sett fler avslag i Hägersten-Liljeholmen än i staden som helhet så ifrågasätter Pensionärsrådet att den stora andelen hus utan hiss skulle kunna förklara den extremt stora andelen avslag på ansökningar till servicehus i vår stadsdel. Antalet ansökningar räknat per antalet äldre är här, som visats i den 24/1 presenterade genomgången, lägre än i staden som helhet. Om förklaringen till den höga avslagsprocenten skulle vara den av förvaltningen anförda så skulle vi ha exceptionellt friska pensionärer i vår stadsdel, något som inte är troligt.

Förvaltningen ska göra en undersökning av avslag på ansökningar till äldreboende och har hämtat statistik från 2012 och framåt, berättar Marja Kammouna och föreslår att chefen för äldreomsorgsavdelningens beställarenhet, Kerstin Malmport, bjuds in till pensionärsrådets sammanträde när undersökningen är klar.

*Protokoll från sammanträde med rådet för funktionshinderfrågor
den 26 januari 2017*

5. Övriga frågor

Nytt arbetssätt i rådet.

Pensionärsrådet stödjer planerna på att byta arbetssätt för att öka delaktigheten.

*Protokoll från Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnds
sammanträde 2017-02-02*

*§ 12. Tryggt boende inom äldreomsorgen, yttrande till
stadsrevisionen*

Pensionärsrådet stödjer Abit Dunbars och Lars Svärds särskilda uttalande.

§ 4. Aktuella och kvarstående frågor

Ny tid för pensionärsrådets sammanträde

Tiden för pensionärsrådets sammanträden måste ändras om Marja Kammouna, chef för äldreomsorgsavdelningen, ska kunna delta. Pensionärsrådet sammanträder alltid veckan innan stadsdelsnämnden sammanträder. Nästa tid för pensionärsrådets sammanträde blir den 12 april kl.14, med förmöte kl.13:00. Bertil Andersson reserverar sig mot beslutet om ändrad sammanträdestid.

Pensionärsrådets informationsfolder 2017

Ledamöter från SPF Seniorerna påpekade att deras tidigare benämning borde ändras till den nu antagna SPF Seniorerna. Pensionärsrådet påtalar att det är svårt att hitta pensionärsrådets protokoll på insynsverige.se. Informationen om hur man hittar protokollet behöver bli tydligare, även om det blir mer text. Pensionärsrådet vill om möjligt ha en egen lätt åtkomlig rubrik på stadsdelens hemsida så att dess protokoll blir mer tillgängliga. Det bör inte som för närvarande ligga på en svåråtkomlig underrubrik i stadsdelsnämndens protokoll. Administrativ sekreterare ska diskutera utformningen av foldern och möjligheten att göra pensionärsrådets protokoll mer lättillgängligt med förvaltningens informatör och återkommer med ett nytt förslag.

§ 5. Aktuell information från förvaltningen

Förvaltningen planerar förändringar i organisationen av Fruängsgården.

Förvaltningen undersöker olika möjligheter att förändra Axelsbergs vård- och omsorgsboende för att komma till rätta med den ekonomiska situationen där.

Förvaltningens hemtjänstenheter har slagits ihop till en enhet och det märks redan att ekonomin har blivit bättre.

Hemtjänstens demensteam ska Silviahemscertifieras.

Det som en gång var Kastanjens servicehus innehåller nu studentbostäder och flera förskoleavdelningar. Staden har planer på att omvandla Kastanjen till seniorboende.

§ 6. Ärenden till stadsdelsnämnden

Skrivelse från PRO om hemtjänst och förvaltningens svar, samt pensionärsrådets synpunkter.

Se bilaga 1, Angående PRO:s uttalande om hemtjänsten m.m. av den 24 november 2016.

Pensionärsrådet ställde sig enhälligt bakom den av ordföranden utformade skrivelsen.

§ 7. Rapport från förtroenderåden.

Inget att rapportera denna gång.

§ 8. Övriga frågor

Äldreombudsmannen

Pensionärsrådet undrar vilken funktion Äldreombudsmannen har. Äldreombudsmannens uppdrag handlar om att, på en generell nivå, driva ett äldreperspektiv i staden så att äldres intressen tas tillvara i stadens olika verksamheter. Äldreombudsmannen ska även bidra till att öka kunskapen om de äldres situation och behov.

Äldreombudsmannen kommer till stadsdelsnämndens sammanträde 23/3.

Parkingenjörernas frågor om utegym

Pensionärsrådet föreslår enhälligt att ett utegym skulle passa bra i Aspudsparken. Det bör finnas parksoffor intill. Beträffande lämplig utrustning och utformning av gymet ber vi att få återkomma.

Möte med nämndens gruppledare

Pensionärsrådet önskar att nämnden föreslår en tid för möte någon gång i maj. Det är bra om tiden för mötet beslutas så snart som möjligt så att pensionärsrådet hinner ta fram frågor och att nämnden hinner få frågorna i god tid.

Måltiderna på Hägersten-Liljeholmens äldreboenden

Pensionärsrådet har synpunkter och frågor gällande maten på äldreboendena i Hägersten-Liljeholmen, **se bilaga 2**.

Frågor från Pensionärsrådet till Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning:

- Hur går upphandlingen av entreprenörer av mat till? Hur sker uppföljning? Avvikelse rapporter?
- Detaljstyrs vad som ska serveras t.ex. under en vecka från stadsdelsförvaltningen? Rykten säger att det är bestämt hur många gånger det ska serveras kyckling, korv, fisk etc.
- Hur är ansvarsfördelningen för måltidsverksamheten på vård-och omsorgsboenden?
- Det finns kostombud på alla avdelningar. Hur fungerar det? Vilka utbildar dessa och hur görs uppföljning?
- Hur undersöks vilka som är undernärda? Även om man väger alla en gång per kvartal så finns väl risk för att en del är undernärda (minst 75 000 äldre i Sverige riskerar att svälta ihjäl varje år på grund av undernäring).
- Hur tar man tillvara på de boendes möjligheter att påverka måltider?

Byggregler

En medlem i SPF har gjort flera försök att påtala att det inte finns dörröppnare i det nya hus hon har flyttat in i. Hon har tagit kontakt med Stadsdelsnämnden vid flera tillfällen.

Se bilaga 3 (Regelsamling för byggande, BBR) om byggregler för dörrar och portar. Hur bevakas byggregler så att det finns dörröppnare i nya hus? Det är viktigt nu när det byggs så många hus och flera med funktionsnedsättning flyttar till nya bostäder .

Möjlighet att ta del av utredningar från början

Pensionärsrådet har ibland fått ta del av förvaltningens remissyttranden men inte av själva utredningarna/remisserna. Rådets möjligheter att lämna synpunkter på viktiga utredningar/remisser i äldrefrågor har då byggts på att man själva letat reda på utredningarna på internet. Men dess yttranden kan då komma tidsmässigt ur fas med det utlåtande som går från förvaltningen till stadsdelsnämnden. Därför önskar pensionärsrådet att på lämpligt sätt få ta del av inkomna utredningar/remisser i viktiga äldrefrågor på ett så tidigt stadium som möjligt. I de fall då det rör sig om omfattande dokument så skulle det inledningsvis räcka med att ett exemplar kom till ordförandens kännedom.

§ 9. Nästa sammanträde

Nästa sammanträde blir onsdagen den 12 april kl.14:00, med förmöte kl.13:00.

§ 10. Sammanträdet avslutas

Ordförande tackade alla för dagens möte och förklarade därmed sammanträdet avslutat

Bilagor

1. Angående PRO:s uttalande om hemtjänsten m.m. av den 24 november 2016.
2. Måltiderna på Hägersten-Liljeholmens äldreboenden. Frågor och synpunkter.
3. Regelsamling för byggande, BBR

Hägersten den 1 mars 2017

Angående PRO:s uttalande om hemtjänsten m.m. av den 24 november 2016

Med anledning av föreslagna förändringar i stadens utredning "Rapport om utveckling av hemtjänst" i mars 2016 har PRO:s samorganisation ställt fyra frågor till stadsdelsnämnderna som i förkortad form anges nedan. Hur ska

- 1) den enskilde ska få ökat inflytande över tjänster i hemmet,
- 2) kontinuiteten kunna ökas,
- 3) antalet utförare minskas och kvalitén förbättras och
- 4) bättre samverkan med hemsjukvården skapas?

Syftet med PRO:s skrivelse till stadsdelsnämnderna torde främst vara att stimulera till aktivitet på området. I stadens ovan nämnda utredning nämns på ett par ställen att lokala utvecklingsprojekt ska initieras på området. Stor vikt läggs vid förändring av dokumentationssystemet och

"att utveckla ett system där de äldre ges ett större inflytande över sin beviljade hemtjänst". "Som en del i utredningen om utvecklingen av hemtjänst har äldreförvaltningen fått i uppdrag att utveckla biståndshandläggningen och genomförandet av hemtjänst i syfte att bland annat öka den enskildes inflytande, o.s.v."

Man tänker sig en typ av "förenklad biståndshandläggning" och "För att beställningen inte bör vara för detaljerad ser äldreförvaltningen ett behov av att ta fram stadsgemensamma anvisningar för hur en beställning av hemtjänst bör utformas. Det bör ske utifrån de goda exempel som förväntas framkomma i de utvecklingsprojekt som äldreförvaltningen avser att genomföra och som presenteras längre fram i denna rapport".

Tyvärr blir man när man kommer fram till avsnittet utvecklingsprojekt mycket schematiska i sina skrivningar om hur de tänkta projekten ska utformas och genomföras. Har några utvecklingsprojekt värda namnet initierats och genomförts på området? Vad har de i så fall gett för resultat?

I Hägersten-Liljeholmens stadsdel har avdelningschefen för äldreomsorgen Marja Kamouna avlämnat ett "Svar på PRO:s frågor om hemtjänsten" daterat den 19/1 2017. Det mesta av vad som sägs i detta svar är rimligt och ligger, om det kan genomföras, väl i linje med de målsättningar om ökat inflytande, ökad

kontinuitet, bättre kvalitet och samverkan med hemsjukvården som kan utläsas i PRO:s frågor ovan. Nedanstående synpunkter bör således ses som ett komplement till förvaltningens svar.

Vad gäller minskning av antalet utförare hänvisar Marja Kammouna till Äldrenämnden, som ansvarar för upphandling och avtal avseende privata hemtjänstutförare. Det är väl känt att staden avser att säga upp alla avtal under våren 2017 och att man vill ställa ökade krav på kvalitet i olika avseenden och därigenom tror sig kunna minska antalet hemtjänstutförare. Detta kan således inte styras i någon större utsträckning av stadsdelarnas nämnder och förvaltningar. Men via de referenser man lämnar om hur olika utförande företag har skött sina åtaganden kan man i någon mån påverka kvalitén.

Erfarenheter från många utvecklingsprojekt har visat att det ofta finns en stor klyfta mellan uttalade intentioner och uppnådda resultat. Alltför ofta har stora och påkostade förändringsprojekt syftande till ny organisation och exempelvis förbättringar av service gentemot kunder eller klienter bara gett ytliga och formella resultat, som nya indelningar, namn och chefer. De förbättringar som efterlyses i PRO:s frågor ställer i själva verket stora krav på förändringar både vad gäller värderingar, arbetssätt, hemtjänstens organisering och stöd från administrativa system och organisationen i övrigt. Här och var i ovan citerade utredning visas en medvetenhet om detta. Men när det kommer till att anvisa resurser för förändringsarbetet är man mycket fåordig.

Målen om ökat inflytande för hemtjänstens klienter – brukarna, personalens möjligheter att ta beslut tillsammans med brukarna, ökad kontinuitet och bättre kvalitet samt minskning av antalet utförare hänger dessutom samman. Det krävs, om de fullt ut ska förverkligas, en annan typ av arbetsorganisation än den som för närvarande dominerar inom hemtjänsten i Stockholm.

I utredningen sägs:

"I Stockholm stad har vi idag ca 16 000 personer i (med) hemtjänst i sitt eget boende,..... Förutom stadens hemtjänstverksamheter i egen regi ingår ca 130 privata hemtjänstutförare i valfritetsystemet. De privata utförarna utgör drygt 65 % av stadens hemtjänst,"

I vår stadsdel lär vi ha mer än 100, hemtjänstföretag. Möjligheterna för hemtjänstmottagarna att informera sig om olika företag och att påverka kvalitén genom val av utförare är i praktiken mycket små.

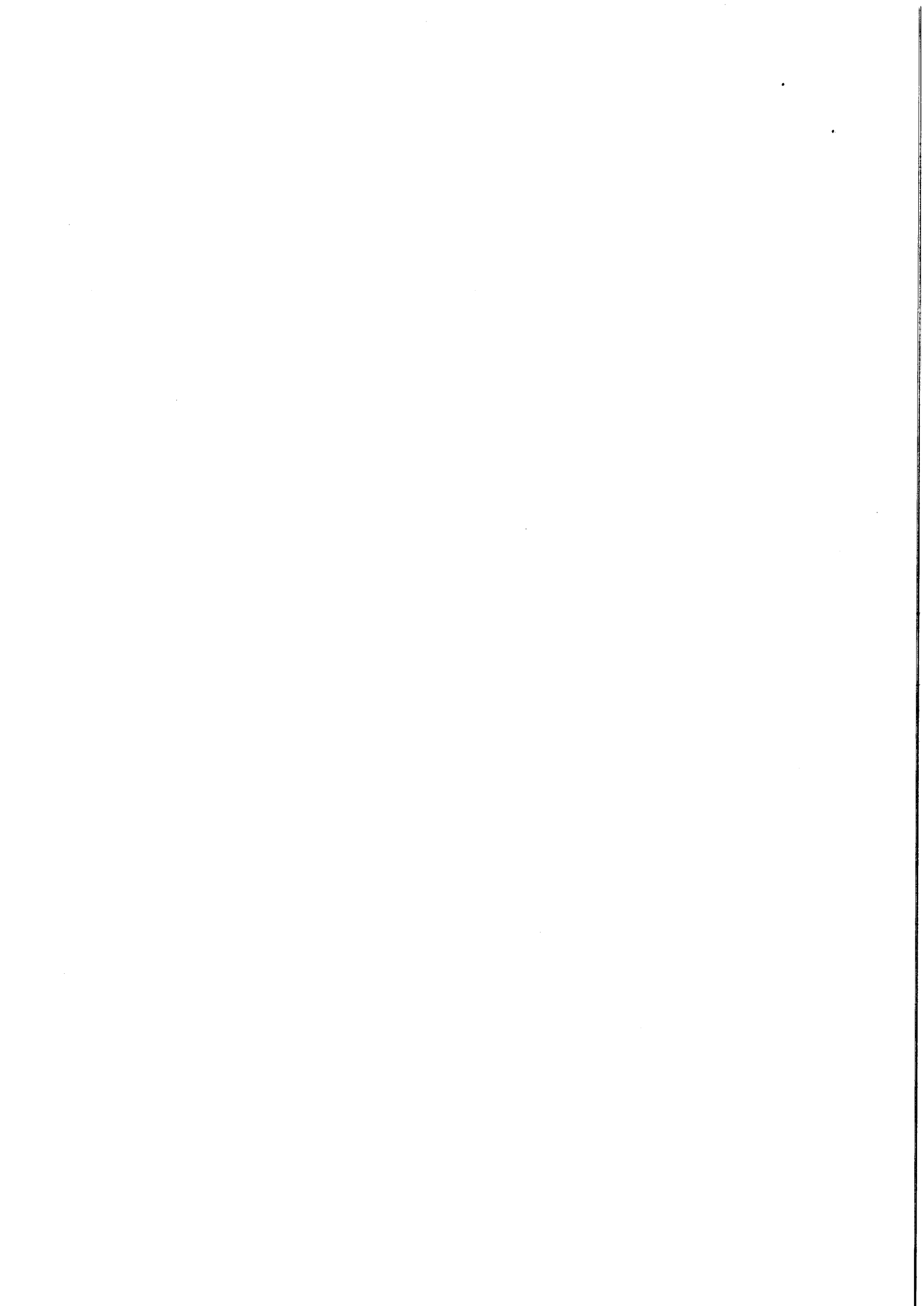
På olika håll i landet finns dock en del goda exempel att tillgå. I flera kommuner finns hemtjänster som har kommit långt i den riktning som nu planeras i Stockholm. Erfarenheterna visar att utvecklingen av en sådan organisation och ett sådant arbetssätt är både tids- och resurskrävande. Där man har lyckats väl har det ofta varit frågan om en stegvis process under flera år med inslag som exempelvis utbildning för all personal i ekonomi och kvalitet, utveckling av självstyre i väl sammanhållna arbetsgrupper, avveckling av detaljkontroll av personalens tidsanvändning, ökad flexibilitet genom att personalen själva kan omfördela arbetet efter brukarnas behov etc. Ett sådant arbetssätt bygger på att man har en i lokalsamhället väl förankrad, stabil och ansvarskännande personal som är starkt motiverad att göra ett bra jobb. Antalet utförande organisationer – företag har också varit mycket lågt.

Mot bakgrunden av det ovan sagda finns skäl att understryka behoven av att anvisa avsevärda ekonomiska och personella resurser för bland annat:

- a. expertstöd för lokalt förändringsarbete,
- b. utbildning av all personal inom hemtjänsten,
- c. en gemensam utbildning för stadens biståndshandläggare och
- d. utveckling av bättre metoder för bedömning av kvalitén i hemtjänsten.

Avslutningsvis några synpunkter på samarbetet med hemsjukvården. Problem i samband med tidig utskrivning från sjukhus och då uppträdande brister i den medicinska omvårdnaden förefaller att ligga bakom projektet "Tryggt mottagande i hemmet". Hägersten Liljeholmen har under hösten 2016 deltagit i detta. Fyra undersköterskor har under ett par veckor bistått brukare som kommit hem från slutenvård och korttidsboenden. Bakom behovet av detta projekt ligger den skarpa gränsen mellan Landstingets och kommunernas ansvarsområden. Stockholms läns landstingsområde är det enda i landet där kommunerna inte har tagit eller fått det fulla ansvaret för rehabilitering och hemsjukvård. En ordning, som fungerar bra i resten av landet, borde vara genomförbar även inom Stockholms län och landsting. Våra politiker inom Landstinget, staden och länets kommuner i övrigt borde ta nya initiativ för att få en förändring till stånd.

Lars Erik Karlsson
Hägersten Liljeholmens pensionärsråd

PRO

UTTALANDE antaget av PRO:s samorganisation i Stockholm vid höstmöte den 24 november 2016

Till stadsdelsnämnderna i Stockholm

PRO:s samorganisation i Stockholm representerar ca 18.000 medlemmar i 46 föreningar.

När vi idag har samlats till höstens möte, kan vi konstatera att Stockholms stad under året har redovisat förslag och beslut om för oss mycket viktiga områden, nämligen hemtjänsten och äldreboenden.

Det övergripande målet för hemtjänsten är enligt den rapport som antagits av staden att öka den enskildes inflytande, att öka kontinuiteten, och att förbättra samverkan runt den enskildes behov. Nu är det upp till de 14 stadsdelsnämnderna att visa hur det ska gå till så att de som har behov av hemtjänst och särskilt boende verkligen ser att målet uppfylls.

PRO:s frågor till stadsdelsnämnderna är:

1. På vilket sätt kommer ni att öka inflytandet för den enskilde hur hemtjänsten ska utföras?
2. Hur kommer ni att göra för att kontinuiteten ska öka, t.ex. hur stadens mål ska uppfyllas om max 10 personer under en tvåveckorsperiod?
3. Hur kommer ni att arbeta för att antalet utförare minskar så att det är praktiskt möjligt för oss att välja bland utförare med god kvalité?
4. Hur kommer ni att arbeta med en förbättrad samverkan, t ex med hemsjukvården?

Äldreboendeutredningen blev en stor besvikelse. Vi förväntar oss därför ett fortsatt arbete med att komma med många fler konkreta förslag, och att PRO som representerar många pensionärer, får ett rejält inflytande över det fortsatta arbetet.

Samorganisationen begär svar från varje stadsdelsnämnd, efter behandling i Stadsdelsnämndens pensionärsråd.

2016 -12- 12

Vaktmästeriet/post

PRO

2016-12-05

Stadsdelsnämnden i Södermalm Stadsdelsnämnd

Hemtjänsten och äldreboenden

PRO:s samorganisation i Stockholm antog vid sitt höstmöte ett uttalande om den fortsatta utvecklingen av hemtjänst och äldreboenden. Uttalandet har formen av en skrivelse med frågor till alla Stadens stadsdelsnämnder. Uttalandet bifogas.

Samorganisationen förväntar sig svar från varje stadsdelsnämnd, och förutsätter att ni dessförinnan samrått om det med ert pensionärsråd, SPR.

Vänliga hälsningar

Alf Andersson

Ordf. i PRO:s samorganisation i Stockholm

Till
PRO:s samorganisation i Stockholm

Svar på PRO:s frågor om hemtjänsten

En skrivelse har inkommit till stadsdelsnämnden från PRO:s samorganisation i Stockholm, om frågor kring hemtjänsten och synpunkter på äldreboendestredningen. Se bilaga.

Nedan redovisas förvaltningens svar på PRO:s frågor om hemtjänsten.

Skrivelsen och förvaltningens svar tas upp på pensionärsrådet den 24 januari 2017 och på stadsdelsnämnden den 2 februari 2017.

Hemtjänsten

Fråga 1 - Inflytande

På vilket sätt kommer ni att öka inflytandet för den enskilde hur hemtjänsten ska utföras?

Svar: Den enskilde ska så långt som möjligt, utifrån sina egna förutsättningar, vara delaktig i planeringen och utförandet av sina hemtjänstinsatser.

Sedan tidigare fungerar det redan så att den äldre som har hjälp får en kontakman, som har i uppdrag att se till att den enskilde/brukaren får en trygg hemtjänst och sina behov tillgodosedda.

Tillsammans med brukaren upprättar kontakmannen en individuell genomförandeplan över hur och när de beviljade insatserna ska utföras, utifrån den enskildes önskemål. Anhöriga/närstående kan också vara med när genomförandeplanen upprättas, om den enskilde vill det. Kontakmannen följer upp att insatserna utförs på det sätt som man kommit överens om. Enhetschefen följer också upp att alla brukare har en aktuell genomförandeplan.

Syftet med den nya modellen med "ramtid", är att få en flexiblare hemtjänst som kan möta brukarens dagsaktuella behov och önskemål.

En minskad detaljstyrning i biståndsbedömningen kan bidra till ett ökat handlingsutrymme för hemtjänstpersonalen att planera och utföra insatserna tillsammans med brukaren.

Samtidigt ställer "ramtiden" ökade krav på hemtjänstutföraren att vara flexibel i sin planering, i sitt utförande och att utveckla sina arbetssätt.

Personalen måste vara lyhörd för hur den enskilde mår och vill ha det. Kontinuitet och att personalen känner den äldre är därför viktigt. Kompetensutveckling och att värdegrundsarbetet ständigt fortgår inom hemtjänsten, är också av största betydelse.

Fråga 2 – Kontinuitet

Hur kommer ni att göra för att kontinuiteten ska öka, t.ex. hur stadens mål om max 10 personer under en tvåveckorsperiod?

Svar: Personalkontinuitet är viktigt för att skapa trygghet och delaktighet.

Hemtjänsten arbetar med att öka kontinuiteten genom att bemanningen planeras så att den äldre får hjälp av samma personal så långt som möjligt. Personalen lyssnar och anpassar insatserna utifrån den äldres önskemål och dagsaktuella behov. Genom en hög kontinuitet kan personalen skapa en god och trygg relation.

Kontaktmannaskapet skapar också kontinuitet i vården och omsorgen om den enskilde.

Den kommunala hemtjänsten har en specialiserad hemtjänstgrupp/ "demensgruppen", som utför insatser till personer med demenssjukdom.

"Demensgruppen" ger en personcentrerad omvårdnad, där det ingår att upprätta en levnadsberättelse och att skapa en förtroendefull relation genom kontinuitet. Detta genom att vara lyhörd och arbeta för att personen i så stor utsträckning som möjligt får sin personliga integritet och självbestämmande tillgodosett och att möta personen där den är just nu.

Hemtjänsten har bland annat ansökt om medel från stadens kompetensutvecklingsfond för Silviahems-certifiering av den specialiserade hemtjänstgruppen.

Mätning av kontinuiteten

Staden/stadsledningskontoret följer årligen upp målet om 10 personal under en tvåveckorsperiod. Resultatet redovisas för

stadsdelsförvaltningarna/stadsdelsnämnderna. Mätningen av kontinuiteten 2016 visar på ett genomsnitt på 10,7 personal för hemtjänsten inom Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde. Både privata hemtjänstutförare och den kommunala hemtjänsten ingår i mätningen.

Det pågår ett arbete med att ta fram en rapport från stadens system/ Paraplysystemet för personalkontinuitet inom hemtjänsten. Rapporten ska kunna användas av både hemtjänstutförare och biståndshandläggare och kommer att visa ett genomsnitt av antal hemtjänstpersonal som en person med hemtjänstinsatser får hjälp av under en månad.

Fråga 3 - Kvalité

Hur kommer ni att arbeta för att antalet utförare minskar så att det är praktiskt möjligt för oss att välja bland utförare med god kvalité?

Svar: Äldrenämnden ansvarar för upphandling och avtal gällande den hemtjänst som avser och utförs av privata hemtjänstutförare.

Av ärendet ”Utveckling av hemtjänst”, framgår att det kommer att ställas ökade kvalitetskrav på hemtjänstutförarna.

Fråga 4 - Samverkan

Hur kommer ni att arbeta med en förbättrad samverkan, t.ex. med hemsjukvården?

Svar:

Hemtjänst i ordinärt boende har kommit att bli en allt viktigare del av äldreomsorgen. Hemtjänsten bedriver idag omfattande omvårdnad i den enskildes hem.

Teamarbetet runt den äldre, där hemtjänsten samverkar med biståndshandläggare, hemsjukvården/vårdcentral och primärvårdsrehabiliteringen, är därför viktigt för att säkerställa att den äldre får en trygg och sammanhållen vård och omsorg i hemmet.

Ett viktigt gemensamt uppdrag är att säkra trygg utskrivning efter sjukhusvistelse.

**Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsförvaltning**
Avdelningen för äldreomsorg

Telefonvägen 30
Box 490
129 04 Hägersten
Telefon 08-508 22 68
Växel 08-508 22 000
Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se
stockholm.se

Tryggt mottagande i hemmet

Under hösten 2016 har förvaltningen deltagit som en av tre förvaltningar i pilotprojektet ”Tryggt mottagande i hemmet”, som syftar till att göra hemgången från slutenvård och korttidsboende så trygg som möjligt. Fyra undersköterskor per förvaltning har rekryterats och är knutna till respektive beställarenhet. I Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning är undersköterskorna placerade

vid Trekantens servicehus där de har sin arbetsledning. Undersköterskorna fungerar som koordinatörer vid hemgång samt ger de hemtjänstinsatser som personen beviljats. Insatsen "Tryggt mottagande" är tidsbegränsad på ett par veckor per person därefter övertar ordinarie hemtjänst insatserna. Äldre som har såväl kommunal hemtjänst som privat hemtjänstutförare omfattas av insatsen. Under 2017 ska pilotprojektet implementeras vid samtliga stadsdelsförvaltningar.

Bättre Samverkan Bättre liv

Bättre Samverkan Bättre liv är en samverkansmodell som startade som ett 3-årigtprojekt 2010 genom stimulansmedel från Socialstyrelsen för utveckling av vården för det mest sjuka äldre.

Efter projekttiden har förvaltningen tillsammans med landstinget och olika privata vårdgivare och hemtjänstutförare fortsatt att utveckla samverkansmodellen Bättre Samverkan Bättre Liv. Gemensamma utbildningar och workshops genomförs och de gemensamma rutinerna som tagits fram följs upp och utvecklas.

Bättre Samverkan Bättre Liv har blivit en viktig plattform för samverkan för att säkerställa en trygg och sammanhållen vård och omsorg till de mest sjuka äldre som bor i eget boende. Samverkan omfattar också personer med demenssjukdom, såväl under som över 65 år.

Jag hoppas att ni har fått svar på era frågor. Ni är välkomna att kontakta mig för mer information eller om ni har några andra frågor eller synpunkter.

Med vänliga hälsningar

Marja Kammouna
avdelningschef

**Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsförvaltning**
Avdelningen för äldreomsorg

Telefonvägen 30
Box 490
129 04 Hägersten
Telefon 08-508 22 68
Växel 08-508 22 000
Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se
stockholm.se

FRÅGOR OCH SYNPUNKTER

kocken Leif Mannerström hade förra veckan ett föredrag för ca 160 åhörare i Stockholm, dom flesta från SPF SENIORERNA. Bifogar ett reportage från det i Senioren. Har också varit ett anhörigmöte på Fruängsgården med ca 100 anhöriga som dom flesta var väldigt upprörda över maten som serveras där och även arrangemangen runt matserveringen.

Maten förvaras ett par timmar i värmeskåp innan det blir dags att servera, man kollar noga att den har tillräckligt hög temperatur men förvaringen gör säkert maten torrare och tråkigare än nylagad mat.

Framkommit att personalen inte får fråga dom boende om dom tycker maten smakar bra utan bara om dom framför tex konkreta fel t.ex. att det är för mycket eller för litet salt osv. så gör personalen en avvikelserapport till köket.

Det är Sodexo som lagar maten och med hjälp av en del halvfabrikat och tydligen har man enligt uppgift nyligen förlängt avtalet med Sodexo. Enhetschefen på Fruängsgården sa på mötet att hon inte har med maten att göra eftersom den är upphandlad. Det gjorde inte dom anhöriga mindre upprörda, man frågade om hon själv brukar äta maten och jo det gör hon men ville inte svara på vad hon tycker. Så egentligen är det ju ingen ansvarig som riktigt bryr sig om hur maten fungerar på boendena i Hägersten-Liljeholmen. i andra stadsdelar frågar man ibland hur dom boende tycker om maten med hjälp av man visar papper med en glad gubbe eller ledsen gubbe...

Personalen sitter aldrig ner tillsammans med dom boende när dom äter (utom när dom hjälper någon att matas) – det gjorde man förr när det var Vardaga och då lade man också upp maten i karotter som sattes fram på borden. Nu lägger personalen upp maten färdigt på tallrikarna. Och jo man har hushållspapper av billigaste sort som man delar till servetter. Ibland brukar personalen börja diska grytor etc. medan dom äldre försöker äta, speciellt när det är timanställda. Tv:n behöver stängas av för att få en lugnare miljö.

Det finns alltid två rätter att välja på men den ena serveras på ena avdelningshalvan och den andra på andra avdelningshalvan. Det är nog inte lätt att i förväg fråga en demenssjuk person vilken maträtt man vill välja för det kommer man inte ihåg när det blir dags att äta.

Personalen äter egen medhavd mat på egen hand.

Det är ju också ett problem att personalen som till kanske 90 procent kommer från andra länder inte riktigt vet svenska matvanor. Hört att det hänt man serverat blodpuddingen som kaffebröd....

Sonen till en boende på Fruängsgården har på egen hand försökt undersöka hur det verkligen förhåller sig med matproblemen. Han hade haft möte med restaurangchefen. Dom har problem att hitta kockar att anställa. Han hade haft förslag att han, restaurangchefen och enhetschefen skulle träffas på en avdelning och proväta och se gemensamt hur det fungerar under en måltid. Tyvärr hade han inte fått någon respons/svar från enhetschefen. Han hade fått uppgift om att restaurangchefen eller någon kökschef inte får besöka avdelningar i huset.

Såg på matsedeln denna vecka att det till lunch serveras korv två gånger och sen fisk 5 dagar. Och sen ett par gånger fisk till middag denna vecka, varav en middag är par olika sill sorter med tillbehör.

Flera boenden är ju oroliga och har svårt sitta stilla kanske bara äter några tuggor och försvinner sen iväg. Gäller att maten är energirik så dom får tillräckligt med näring. Men är det lugnt och trevlig stämning, som det kan vara ibland, håller alla sig lugnare.

Man har som mål, berättades på förra Pensionärsrådet, att man ska satsa på bl.a. måltiderna i år. Men enhetschefen sa att det som dom kommer göra är att satsa på övrigt när det gäller maten utom själva maten... Såg häromdagen att man satt upp ett blad i köket med exempel på svenska maträtter t.ex. att till strömming har man potatismos osv.

Socialstyrelsen och Livsmedelsverket framhåller att man ska servera förutom frukost, lunch och middag även tre mellanmål under dygnet. Mellanmålet på eftermiddagen består av kaffe med kaffebröd. Oklart vad som serveras till mellanmål på förmiddagen. Kvällsmat (smörgås t.ex.) serveras på vissa avdelningar där man har aktiva boenden, på andra avdelningar bara i undantagsfall. Oklart hur man klarar av att natt-fastan aldrig blir mer än 11 timmar för alla.

Det rekommenderades på mötet med Leif Mannerström att man ska driva matfrågan i Pensionärsråden. Framhölls också att det finns många bra ställen i Sverige som satsat och lyckats. White Guide Senior nominerar varje år ett antal seniorboenden för bästa seniormat och utser vinnare.

Både Socialstyrelsen och Livsmedelsverket har tagit fram ett antal skrifter som handlar om mat i äldreomsorgen och framhåller alltid hur viktigt det är "att maten och måltiderna anpassas efter den äldres individuella behov, vanor och önskemål,"

I skriften Bra mat i äldreomsorgen från Livsmedelsverket skriver man:

A och O för att nå målen är fungerande rutiner kring måltidsverksamheten, till exempel att ansvarsfördelningen är tydlig och att kommunikation och samverkan mellan och inom olika verksamheter fungerar.

Frågor från Pensionärsrådet till Stadsdelen Hägersten-Liljeholmen:

Hur går upphandlingen till av entreprenörer av mat? Och hur sker uppföljning? Avvikelse rapporter?

Detaljstys vad som ska serveras t.ex. under en vecka från stadsdelen? Rykten säger att det är bestämt hur många gånger det ska serveras kyckling, korv, fisk etc.

Hur är ansvarsfördelningen för måltidsverksamheten på Vård- och omsorgsboenden?

Det finns kostombud på alla avdelningar – hur fungerar det – vilka utbildar dessa och hur görs uppföljning?

Hur undersöks vilka som är undernärda? Även om man väger alla en gång per kvartal så finns väl risk för att en del är undernärda. (minst 75 000 äldre i Sverige riskerar att svälta ihjäl varje år på grund av undernäring).

Hur tar man tillvara på dom boendes möjligheter att påverka måltider?

Regelsamling för byggande, BBR

3:143 Dörrar och portar Tillgängliga och användbara dörrar och portar ska utformas så att de lätt kan öppnas, medger passage med rullstol och så att tillräckligt utrymme finns för att öppna och stänga dörren eller porten från rullstolen. Även andra öppningar i förflyttningsvägar ska utformas så att de medger passage med rullstol. Handtag, manöverdon och lås ska placeras och utformas så att de kan användas såväl av personer med nedsatt rörelseförmåga som av personer med nedsatt orienteringsförmåga. Roter dörrar ska kompletteras med en dörr som kan användas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. (BFS 2008:6). Allmänt råd Det fria passagemåttet bör vara minst 0,80 meter, när dörren är uppställd i 90°, vid – entrédörrar, – hissdörrar, – korridor dörrar som är placerade vinkelrätt mot korridorens längdriktning, – öppningar i förflyttningsvägar, – dörrar till hygienrum som ska vara användbara för personer med nedsatt rörelseförmåga, – dörrar till samlingslokaler, samt – dörrar till bostadskomplement. Regler om dörrar i arbetslokaler ges också ut av Arbetsmiljöverket. För dörrar i bostäder finns lämpliga passagemått och lämpliga mått på betjäningsareor i SS 91 42 21 (normalnivån). Dörrar som ska vara tillgängliga och användbara bör förses med automatisk dörröppnare om de har dörrstängare eller är tunga. Vid dörrar med automatisk dörröppnare är det viktigt att markera utrymmet där dörren slås upp eller att förses dörrarna med säkerhetssensorer eller liknande.